

соціокультурного сообщення личности и общества. Это позволяет вывести личность из элементарного состава социальной структуры и рассматривать ее как источник флукуаций. Автор статьи приходит к выводу, что такой подход требует уточнить понимание личностного потенциала и социального статуса.

Ключевые слова: личность, социальная коммуникация, потенциал, общество.

УДК 1:62+167.7+168.5

Зюганов А. П.,
аспірант кафедри соціології, філософії та права,
Одеська національна академія харчових технологій
(Україна, Одеса), filosofonapt@mail.ru

НАУКОВО–ТЕХНІЧНИЙ РОЗВИТОК В КОНТЕКСТІ КОНВЕРГЕНТНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Виникаючі гострі соціальні та технологічні проблеми повинні вирішувати філософія, так як саме вона має когнітивними інструментами, які дозволяють не тільки осмислити проблеми сучасного розвитку суспільства, а і конструювати майбутнє, оскільки воно іманентно присутнє в сьогоденні. Тому метою даного дослідження є філософське осмислення концепції науково–технічного розвитку в контексті конвергентних технологій.

Людство постійно співвідносить потік інноваційних технологій зі своєю шкалою цінностей і норм. Всі складності даного процесу складаються в безіччї і різноманітності субкультур народів, що населяють нашу планету. В таких умовах виробити єдину шкалу загальнолюдських цінностей можливо. Але розробити систему механізмів і заходів адекватного розвитку технологій, яка, з одного боку, відповідала б менталітету та світогляду представників різних культур, а з іншого боку, мала б приблизно однаковий рівень результативності щодо адаптації до технологічного руху з боку субкультур, вкрай складно.

Ключові слова: науково–технічний розвиток, конвергентні технології, розвиток технологій, прогрес.

Технологія, як музика, представляє собою вираження сутності людини даного часу і, як образно помічає Т. Адорно, «хто зміг би заглушити у Бетховена думки про революційну буржуазію, у Вагнера – думки про експансіоністський імперіалізм, у Штрауса – думки про пізній лібералізм» [1, с. 367], так і питання про лик технології являє собою проблему внутрішнього змісту сучасної їй людини. Як лейбніцевська монада репрезентує ціле, так сучасна технологія являє собою спосіб виявлення необхідної та бажаної для окремої людини і людського суспільства в цілому.

Стародавні технології більш прагнули до природи, але з плином часу людина все активніше збільшувала тотожність технологічних функцій своїм власним. Частина своєї сутності, свої сильні і слабкі риси, свої знання, вміння і неосвіченість, уявлення про мораль і цінності індивід закладає в технологію, і через систему суспільних відносин вона, як бумеранг, впливає на світогляд, спосіб життя і, в кінцевому підсумку, – культуру людства. Криза афінської демократії змусила Сократа поставити питання: «Що є благо?» Всеохоплююча, і в першу чергу, – духовна криза нашого часу призводить до необхідності вивчення проблеми цінності технології, як однієї з культууроутворюючих і життєво важливих.

Негативна сторона впливу технологічного процесу на духовно–психологічні процеси сприймається менш гостро і болісно, ніж очевидні екологічні наслідки. Людина, стаючи все більш псевдонезалежною в своїх взаминах з природою, технологізуючись, не помічає своєї повної залежності від технічних ритмів і систем забезпечення, появи нових потреб, детермінуючих технологічними інноваціями. В результаті виявлення негативних наслідків НТП, індивід як у дзеркалі може побачити відображення своєї сутності у виготовлених ним знаряддях, машинах і

процесах, про що Ф. Рапп зауважує: «Наскільки тісним виявляється зв'язок між технікою і індивідуальним, а також колективним автопортретом людини, показує ... декартівське пояснення людей як автоматів, механістична теорія держави Гоббса, фрейдівський енергетичний баланс психіки і теорія комунікації, орієнтована на модель передавача і приймача, а також когнітивна психологія, інспірована інформаційною технікою» [1, с. 80]. Представляється, що сукупність сформованих ціннісних орієнтацій в технології, спрямованих на досягнення підкорення природи будь–якою ціною, утворили свого роду вісь свідомості сучасної людини, що забезпечує спадкоємність певного типу поведінки і діяльності, виражену в технологічних парадигмах культури. І головна небезпека тут може вбачатися в нездатності людини оцінити в найвищому сенсі технологічний рух до моменту усвідомлення його глибокого впливу на власну сутність [2].

В епоху глобальних змін змінюється специфікація науково–технічного розвитку людства, яка вимагає переосмислення та переоцінки. Виникаючі гострі соціальні проблеми, такі як загроза техногенних катастроф, забруднення навколишнього середовища, ситуація в сфері освіти, енергетична безпека та ін. має вирішувати філософія, тому що саме вона володіє когнітивними інструментами, які дозволяють не тільки осмислити проблеми сучасного розвитку суспільства, а й конструювати майбутнє, оскільки воно іманентно присутнє в сьогоденні. Тому метою даного дослідження є філософське осмислення концепції науково–технічного розвитку в контексті конвергентних технологій.

Сучасне суспільство може стати свідком зміни парадигми науково–технічного розвитку та його пізнання на новому етапі. Цим ми багато в чому зобов'язані науково–технічному прогресу і його впливу, який кардинально змінив навколишній світ. Новітні досягнення в області науки, техніки і освіти та їх взаємодія породжують абсолютно нову науково–технічну парадигму конвергенції науки, технології, суспільства. Значена конвергенція – це новий потужний, але поки мало досліджений технологічний комплекс, що охоплює практично всі сфери життя і діяльності людини. З одного боку, це свого роду «технологія» пізнання нового світу, а з іншого – кумулятивний продукт науково–технічних революцій. Тому роль філософії тут полягає в тому, що вона володіє методологією і можливістю грамотного підходу до будь–якої ситуації, що склалася в суспільстві, дозволяє знайти правильні шляхи розвитку людства. З впровадженням в усі сфери суспільного життя і навіть в людський організм продуктів конвергентних технологій на новий виток свого розвитку виходить і проблематика їх філософського осмислення [3].

Ідея конвергенції на сучасному етапі розвитку суспільства виникає як концентрація взаємопов'язаних технологічних, організаційних, менеджерських інновацій. Їх переваги полягають не тільки у виробництві нових продуктів і систем, але більш за все в динаміці регуляції структури систем різного роду в результаті їх синергетичної взаємодії з отриманням нового синергетичного ефекту. «Ключовим фактором» розвитку стає не конкретне вкладення дешевої енергії або дешевої інформації, почерпнутих з успіхів енергетики або мікроелектроніки і телекомунікаційної технології, як було

в попередніх технологічних парадигмах, а колективна дія сукупності деяких систем. В результаті такої дії виходить новий науково-технологічний результат, який незмінно призведе до падіння відносних витрат і універсальної доступності виробництва, а також до супутніх соціальних трансформацій.

Проаналізуємо основні характеристики парадигми науково-технічного розвитку в контексті конвергенції, сукупність яких може бути покладена в основу процесів і тенденцій розвитку сучасного суспільства.

Перша характеристика полягає в тому, що її сировиною є технології, як було у випадку попередніх технологічних революцій: тільки не продуктивні технології, а регулятивні технології злиття – конвергенції, які представляють інструментарій науково-технологічного розвитку суспільства.

Друга характеристика полягає в універсальності і всеосяжності конвергенцією систем і ефектів різного роду. Оскільки в основі конвергенції лежать універсальні принципи діалектики і синергетики будь-якої людської діяльності, то і всі процеси розвитку цієї діяльності на певних етапах безпосередньо формуються новим регулятивним і конфігуративним способом. На це вказують виникаючі в сучасному суспільстві процеси конвергенції в економіці, культурології, телекомунікації, засобах масової комунікації та ін.

Третя характеристика полягає в мережевій логіці конвергенції будь-яких систем або сукупності відносин, в основі яких лежить наука і технології. «Морфологія мережі добре пристосована до зростаючої складності взаємодій і до непередбачуваних моделей розвитку, що виникають з творчої потужності таких взаємодій», – стверджує соціолог Мануель Кастельс [4]. К. Келлі розвиває властивості мережевої логіки наступним чином: «Атом – це минуле. Символом науки для наступного століття є динамічна мережа ... Мережевий рій весь складається з країв, і тому відкритий для будь-якого шляху, яким ви до нього підходите. Справді, мережа є найменш структурована організація, про яку можна сказати, що вона має структуру взагалі ... Фактично, безліч воістину розбіжних компонентів може залишатися когерентним тільки в мережі. Ніяка інша розстановка – ланцюг, піраміда, дерево, коло, колесо з маточиною – не може містити справжнє розмаїття, яке працює як ціле» [5].

Четверта характеристика полягає в гнучкості, що дає можливість перегрупування компонентів системи, що забезпечує модифікацію, фундаментальні зміни і навіть можливість обігу процесів розвитку, їх реконфігурацію. Однак гнучкість може бути як позитивною прогресивною силою, так і регресивною. У зв'язку з цим, не слід обмежуватися тільки позитивними сторонами нових форм і процесів, що виникають в процесі конвергенції, але варто її розглянути потенційні наслідки таких подій для суспільства. Необхідні конкретні дослідження і аналіз результатів взаємодії між технологіями і виникаючими соціальними формами.

П'ята характеристика – «це зростаюча конвергенція конкретних технологій в високоінтегрованій системі, в якій старі, ізольовані технологічні траєкторії стають буквально непомітними» [5].

Шоста характеристика полягає у властивій їй «складності» (complexity). Під складністю розуміється в основному епістемологічний підхід, який виник

в 1980–х рр. з дискусій навколо «теорії хаосу». Його суть полягає в представленні виникнення самоорганізованих структур як створення складності з простоти і вищій порядок з хаосу через кілька рівнів інтерактивності між базовими елементами походження процесу.

Представлені характеристики дають можливість застосовувати їх до всіх відкритих систем, що обмінюються потоками енергії, речовини, інформації. Парадигма розвитку, що володіє такими характеристиками, буде всеосяжна, складнісна, гнучка, підкорятися мережевій логіці, адаптивна до процесів конвергенції, описуючих процеси розвитку. Причому, розвитку не тільки науково-технологічного, а й соціального. Отже, вона підпорядковується закону відносин між технологією і суспільством Мелвіна Кранцберга: «Перший Закон Кранцберга говорить: технологія не хороша, не погана і не нейтральна» [6].

Філософське осмислення феномена конвергенції призводить до того, що «мікрореволюції» всередині кожної конкретної технології, знаходячи спільні риси і схожі характеристики, породжують нове технологічне знання. І виходячи на новий рівень, технічне пізнання вимагає глибокого філософського дискурсу. Володіючи досить потужним комплексом дефініцій, воно виступає в формі панівної системи поглядів.

Однак розвиток технологій неможливий поза розвитком науки. Сучасна наука відкриває все більше можливостей підкорення світу людиною. Історично склалося так, що розвиток науки в цілому відрізняється від розвитку технологій. Розвиток науки починається з появи розрізнених і не пов'язаних між собою областей знання. Пізніше почало відбуватися сполучення цих областей в більш і в міру їх розширення спеціалізовані кластери. Технології розвивалися більш гармонійно по відношенню один до одного. При цьому розвиток технологій, як правило, визначався протягом тривалих періодів будь-яким одним ключовим відкриттям або прогресом в якій-небудь області. Але сьогодні, завдяки прискоренню науково-технічного прогресу, можна спостерігати перетин в часі цілого ряду хвиль науково-технічної революції. Тому можна сміливо сказати, що конвергенція самих технологій, а також конвергенція науки і технологій – це продукт нинішніх науково-технологічних революцій, що дозволяє їй виступати в ролі відокремленого предмета філософського дослідження.

Наукове знання стає все більш складним, а цілісне сприйняття науки практично неможливо, вона неосяжна для окремого вченого або дослідницької групи. Проте, спостерігається стрімке зростання міждисциплінарних проєктів та активне запозичення методів і підходів, категорій або окремих інженерних і технічних рішень різними науковими галузями. Виділяються загальні пізнавальні орієнтири, провідні концепції – синергетика, зокрема, самоорганізація динамічних систем. За їх допомогою всякий пізнаваний предмет, незалежно від складності організації або дисциплінарної приналежності його опису, може бути зрозумілий як цілісна самоорганізовуюча динамічна система. Це дозволяє розглядати і саму науку як динамічний потік пізнавальних практик, оскільки її об'єктом стають унікальні розвиваючі системи. При такій побудові і організації наукового знання змінюються й принципи дослідницької та перетворювальної діяльності науки: інженерні та технологічні практики.

Розвиток технологій і інженерної діяльності відображає загальні закономірності наукового мислення. Розділення окремих пізнавальних сегментів і подальша спеціалізація науки другого етапу призводить до галузевого виробництва. У той же час розвиток конвергентних тенденцій наукового знання у «відновленні» натурфілософського знання здатне заново представити базові технології, але вже на «надгалузевому рівні». Порівняння першого і останнього етапів науково-технологічного розвитку демонструє формальну схожість: кожен орієнтований на ресурсно-базове виробництво, конструктивне «наслідування» природним об'єктам, єдність знання і ідеал вченого як натураліста.

Розвиток інноваційних технологій, нової науки і їх широке впровадження в усі сфери буття людини ставить перед дослідниками принципово нові класи когнітивних завдань, для вирішення яких необхідно осмислення конвергентних або зближуваних технологій, здійснюючих зближення і взаємопроникнення науки, технології і людини. В основі сучасного комплексу технологій лежить нанотехнологія, що обумовлено її основною ідеєю, полягаючою в наступному твердженні: практично будь-яку хімічно стабільну структуру, яку можна описати, насправді можна і побудувати. Ця ідея бере свій початок з виступу Річарда Фейнмана в 1959 р. «Там внизу повно місця»: «Принципи фізики, оскільки я це бачу, не говорять проти можливості маневрування речовиною атом за атомом» [7].

Розвитком цієї ідеї стала молекулярна нанотехнологія, основи якої розробив Ерік Дрекслер в своїй роботі «Машини творення» [8]. Вона дозволяє створювати механічні конструкції: нанопідшипник, наноманіпулятор і ін. Такі конструкції ще не створені і, більш того, йдуть великі дебати про принципову можливість їх створення. Однак біологи вже виявили природні наноприлади у вигляді бактерій і мікроорганізмів, які представляють собою електромотори і електрогенератори і більш складні молекулярні машини, наприклад, АТФ-синтаза.

Важливу роль в науково-технічному розвитку грає зближення «нових базових» технологій, в середовищі яких створюються умови глобального «перетину» наукових знань – цю технологічну єдність позначають як NBIC, NBIC-конвергенція, або NBIC-кластер. Змістом його є нанотехнології, біотехнології, інформаційні та когнітивні технології. У їхньому середовищі створюється новий пізнавальний простір, формально розкритий синергетичною парадигмою. Синергетика представлена в цьому ключі через реалізацію завдань: побудова особливої картини досліджуваної реальності; формування ідеалів і норм досліджень; розробка методологічних установок і філософських підстав науки.

Нові технологічні сфери здатні виступати платформою, на якій може бути реалізована нова наукова онтологія. Тому їх розуміння як чергового міждисциплінарного проекту невірне, тому що на матеріальній, теоретичній і методологічній підставі інформаційних та нанотехнологій розвиваються всі вироблені раніше галузеві та інтегровані технології [9]. Інформаційне середовище створює нове ставлення до ресурсу знань, не тільки в контексті збільшення обсягу зберігання і швидкості обробки і передачі інформаційних даних, а й як технологія подання та оптимізації великого обсягу складних і багаторівневих знанневих систем. Сьогодні можна позначити подібний

підхід до знання як «дизайн знання», як його своєрідна оптимізація до застосовності й інтерпретації, а самі ці формовані знанневі комплекси – поняттям «інтерфейсу». Йдеться про комплексний процес перетворення подачі і сприйняття інформації, даючи нові комунікативні ефекти і пропонуючи для їх реалізації і нові пізнавальні простори. Якісно змінюючи рівні людського сприйняття, інформаційна культура утворює нові онтологічні горизонти застосування та інтерпретації як утворюючихся, так і колишніх науково-технологічних галузей. З'являються дистанційне навчання, інформаційний уряд і управління, автоматичні системи пілотування, просторово-безмежні можливості комунікації та багато іншого.

Поява кілька десятиліть назад інформаційних технологій істотно вплинула на розвиток всіх інших технологій і галузей знань. Об'єднавшись за допомогою конвергентних технологій, інформаційні та нанотехнології повертають нас до єдності картини світу, до природознавства. Вони дають можливість перетворити будь-яку технологію в інформацію і навпаки. Рецепт будь-якої речі може бути переданий по Інтернету, після чого дана річ може бути виготовлена аналогічно тому, як принтер друкує інформацію, отриману через Інтернет.

Характерні риси наукового дослідження, інженерного конструювання і технонаука дуже близькі за своїм змістом. Відмінності в сприйнятті змін пізнавального простору не призводять до чіткого розмежування сфер наукового знання на технологічну або науково-дослідницьку. Можна представляти наукове дослідження як інженерне конструювання, при цьому специфічні риси науково-дослідницької роботи будуть збережені. Технонаука, інженерне конструювання та наукове дослідження ізоморфні: «опис поведінки газу еквівалентно проектним завданням. Ми знаємо, що при розширенні газ охолоджується ... Нам треба відповісти на питання, як газ влаштований. І ось ми конструємо газ на базі атомістичних уявлень, припускаючи, що він складається з безлічі частинок, що безладно рухаються» [10], а атомістика тоді розуміється системним теоретичним конструюванням природознавства. Тобто, пізнавальний простір конвергентних технологій виробляє і нове пізнавальне сприйняття як єдиний пізнавальний акт: наукове дослідження – технонаука – інженерне конструювання. Його пізнавальний результат можна описати як особливе втілення знання – наукомістке інженерно-технологічне рішення, відкрите, таким чином, до широкої інтерпретації та численним застосуванням. Осмислення наукових досягнень і використання інженерно-технічних конструкцій і систем стає пізнавальним процесом: складність системи передбачає її частиною інтерфейсу освоєння як інтерактивне пізнавальне сприйняття її можливостей і функцій. Використання починається зі створення єдиного комунікативного простору, в середовищі якого будуть модельовані і запущені конкретні практичні завдання. Розвиток пізнавальних творчих здібностей людини, його індивідуальних пізнавальних здібностей стає спільною відмінною рисою технонауково-інженерно-дослідного пізнання, оскільки кожен пізнавальний акт передбачає, що знання починається з встановлення комунікативної, діалогічної пізнавальної реальності – простору між суб'єктом знання і об'єктом, зрозумілим як суб'єкт виробленої комунікації. Проте, мова не йде про формування принципово іншої, нічого не маючої з

колишніми досягненнями науки, NBIC–технології відкривають можливість нового переосмислення наукового досвіду і актуалізації його в контексті нових матеріально–технічних можливостей.

Науково–технічний розвиток в контексті конвергентних технологій, і їх широке впровадження в усі сфери буття людини не тільки дозволяє вирішувати принципово нові класи конвергентних завдань і конвергентних технологій, а й привносить в суспільство нове світобачення і світорозуміння: в реальному світі не існує чітких меж між багатьма явищами, які вважались раніше дихотомічними (перш за все, в світлі останніх досліджень, втрачає свій сенс звична відмінність між живим і неживим); стає можливою «інформаційна» інтерпретація життя; стирається різниця між мислячою системою, яка має розумом і свободою волі і жорстко запрограмованою; переглядається природа самої людини; чільним фактором стає не діяльність, не технологія, а людина, яка вигадує, виробляє і споживає вироблене, а також виробляє безпеки, ризики і катастрофи в результаті своєї діяльності.

Людство постійно співвідносить потік інноваційних технологій зі своєю шкалою цінностей і норм. Всі складності даного процесу полягають в безлічі та різноманітності субкультур народів, що населяють нашу планету. В таких умовах виробити єдину шкалу загальнолюдських цінностей можливо. Але розробити систему механізмів та заходів адекватного розвитку технології, яка, з одного боку, відповідала б менталітету і світогляду представників різних культур, а з іншого боку, мала б приблизно однаковий рівень результативності щодо адаптації до технологічного руху з боку субкультур, вкрай складно.

З іншого боку, розвиток технологій призвів до досягнення тієї межі радикального впливу технології на людство, при якій може настати якісна зміна і навіть загибель людства. І формуючий, і деформуючий вплив конвергентних технологій досягнув критичної маси, за якої бачиться або сутнісна зміна людства, або свідоме управління взаємодією людини і технології.

Список використаних джерел

1. Философия техники в ФРГ: Пер. с нем. и англ. – М.: Прогресс, 1989.
2. Шевченко Г. А. Инженерна діяльність та соціотехнічне проектування як чинники трансформації культури / Г. А. Шевченко // Вісті Академії інженерних наук України. – 2002. – №1 (14). – С.89–92.
3. Мельник Ю. М. Тенденції розвитку конвергентних технологій та трансформація свідомості / Ю. М. Мельник // Актуальні проблеми філософії та соціології. – Одеса, 2015. – Вип.4. – С.89–93.
4. Кастельс М. Информационная эпоха, экономика, общество и культура / М. Кастельс. – М.: ГУ ВШЭ, 2000. – С.491–513.
5. Келли К. (Kelly 1995: 25–27). – Режим доступу: http://sbiblio.com/biblio/archive/kastels_inform/01.aspx.
6. Кранцберг М. – Режим доступу: https://en.wikipedia.org/wiki/Melvin_Kranzberg
7. Фейнман Р. Ф. Там, внизу, полно места. – Режим доступу: <http://www.zyvex.com/nanotech/feynman.html>
8. K. Eric Drexler. Molecular Engineering: An approach to the development of general capabilities for molecular manipulation. – Режим доступу: <http://www.pnas.org/content/78/9/5275.full.pdf>
9. Ковальчук М. В. Конвергенция наук и технологий – прорыв в будущее / М. В. Ковальчук // Российские нанотехнологии. – 2011. – Т.6, №1–2. – С.13–23.
10. Розов М. А. Инженерное конструирование в научном познании / М. А. Розов // Философский журнал. – М.: ИФ РАН, 2008. – №1. – С.54–67.

References

1. Fylosofiyya tekhniky v FRH: Per. s nem. y anhl. – M.: Prohress, 1989.
2. Shevchenko H. A. Inzhenerna diyal'nist' ta sotsiotekhnichne proektuvannya yak chynnyky transformatsiyi kul'tury / H. A. Shevchenko // Visti Akademiyi inzhenernykh nauk Ukrainy. – 2002. – №1 (14). – С.89–92.
3. Mel'nyk Yu. M. Tendentsiyi rozvytku konverhentnykh tekhnolohiy ta transformatsiya svidomosti / Yu. M. Mel'nyk // Aktual'ni problemy filosofiyi ta sotsiolohiyi. – Odesa, 2015. – Vyp.4. – С.89–93.
4. Kastel's M. Informacionnaja jepoha, jekonomika, obshhestvo i kul'tura / M. Kastel's. – M.: GU VShJe, 2000. – С.491–513.
5. Kelly K. (Kelly 1995: 25–27). – Rezhym dostupu: http://sbiblio.com/biblio/archive/kastels_inform/01.aspx.
6. Krantsberh M. – Rezhym dostupu: https://en.wikipedia.org/wiki/Melvin_Kranzberg
7. Feynman R. F. Tam, vnyzu, polno mesta. – Rezhym dostupa: <http://www.zyvex.com/nanotech/feynman.html>
8. K. Eric Drexler. Molecular Engineering: An approach to the development of general capabilities for molecular manipulation. – Rezhym dostupa: <http://www.pnas.org/content/78/9/5275.full.pdf>
9. Koval'chuk M. V. Konvergencija nauk i tehnologij – proryv v budushhee / M. V. Koval'chuk // Rossijskie nanotehnologii. – 2011. – Т.6, №1–2. – С.13–23.
10. Rozov M. A. Inzhenernoe konstruirovanie v nauchnom poznanii / M. A. Rozov // Filosofskij zhurnal. – M.: IF RAN, 2008. – №1. – С.54–67.

Zyuganov A. P., PhD student, Odessa National Academy of Food Technologies (Ukraine, Odessa), filosofonapt@mail.ru

Scientific and technological development in the context of convergent technologies

Acute social and technological challenges must be solved philosophy, which are occur, must be solved by philosophy, since it was she who has the cognitive tools that allow not only understanding the problems of modern society development, but also to design the future, because it is immanent in the present. Therefore, the aim of this study is the philosophical understanding of the concept of scientific and technological development in the context of convergent technologies.

Humankind is constantly relates the flow of innovative technologies with their scale of values and norms. All the complexity of this process consists in the set and a variety of sub–cultures of the peoples that inhabit our planet. It is still possible in such circumstances, develop a common scale of human values. But it is extremely difficult to develop a system of mechanisms and adequate development of measures of technology, which, on the one hand, would be consistent with the mentality and outlook of representatives of different cultures, and on the other hand, would have about the same level of performance to adapt to technological movement on the part of subcultures.

Keywords: scientific and technical development, convergence technologies, technology development, progress.

Zyuganov A. P., аспирант кафедры социологии, философии и права, Одесская национальная академия пищевых технологий (Украина, Одесса), filosofonapt@mail.ru

Научно–техническое развитие в контексте конвергентных технологий

Возникающие острые социальные и технологические проблемы должна решать философия, так как именно она обладает когнитивными инструментами, которые позволяют не только осмыслить проблемы современного развития общества, но и конструировать будущее, поскольку оно имманентно присутствует в настоящем. Поэтому целью данного исследования является философское осмысление концепции научно–технического развития в контексте конвергентных технологий.

Человечество постоянно соотносит поток инновационных технологий со своей шкалой ценностей и норм. Все сложности данного процесса состоят в множестве и разнообразии субкультур народов, населяющих нашу планету. В таких условиях выработать единую шкалу общечеловеческих ценностей возможно. Но разработать систему механизмов и мер адекватного развития технологии, которая, с одной стороны, соответствовала бы менталитету и мировоззрению представителей различных культур, а с другой стороны, имела бы примерно одинаковый уровень результативности по адаптации к технологическому движению со стороны субкультур, крайне сложно.

Ключевые слова: научно–техническое развитие, конвергентные технологии, развитие технологий, прогресс.

* * *